

Til den det måtte vedkome

21.03.20

Vedtak etter smittevernlova § 4-1

Rettsleg grunnlag

Av smittevernlova § 4-1 første og femte ledd går det fram:

«Når det er nødvendig for å forebygge en allmennfarlig smittsom sykdom eller for å motvirke at den blir overført, kan kommunestyret vedta

- a) forbud mot møter og sammenkomster eller påbud om andre begrensninger i den sosiale omgangen overalt der mennesker er samlet,
- b) stenging av virksomheter som samler flere mennesker, f.eks. barnehager, skoler, svømmehaller, flyplasser, butikker, hoteller eller andre bedrifter og arbeidsplasser – eller begrensninger i aktiviteter der,
- c) stans eller begrensninger i kommunikasjoner,
- d) isolering av personer i geografisk avgrensede områder eller andre begrensninger i deres bevegelsesfrihet i opptil sju dager om gangen,
- e) pålegg til private eller offentlige om rengjøring, desinfeksjon eller destruksjon av gjenstander eller lokaler. Pålegget kan også gå ut på avlving av selskapsdyr, utrydding av rotter og andre skadedyr, avlusing eller annen smittesanering.»

Grunnleggjande krav ved iverksetjing av tiltak etter § 4-1 går fram av smittevernlova § 1-5 der det står:

«Smitteverntiltak etter loven skal være basert på en klar medisinskfaglig begrunnelse, være nødvendig av hensyn til smittevernet og fremstå tjenlig etter en helhetsvurdering. Ved iverksettelse av smitteverntiltak skal det legges vekt på frivillig medvirkning fra den eller de tiltaket gjelder.

Tvangstiltak kan ikke brukes når det etter sakens art og forholdene ellers vil være et uforholdsmessig inngrep.»

I Sykkylven kommune er kommuneoverlegen delegert fullmakt til å fatte vedtak etter smittevernlova § 4-1 første ledd.

Det vert også synt til Helse og omsorgsdepartementet sitt vedtak av 13.03.2020 om forskrift om karantene mv. ved ankomst til Norge.

Status per 21.03.2020

Per i dag er det *ingen* som har testa positivt på koronasmitte i Sykkylven kommune.

Etter kommuneoverlegen si vurdering er smittesituasjonen i Møre og Romsdal og Sykkylven kommune vesentlig ulik frå det ein ser fra ei rekkje andre kommunar. I mange kommunar vert det no påvist smitte av koronavirus utan at dette er mogleg å smittespor tilbake til ei kjelde. Dette er bekymringsfullt.

Utviklinga av epidemien er av det europeiske smitteverninstituttet (ECDC) delt inn i fem fasar. Fase 1 vert beskrive på følgjande måte:

«Enkelte importtilfeller og smitte i ett eller to ledd fra dem, men så å si alle tilfeller lar seg spore tilbake til kjent smittetilstand i Norge eller eksponering i utlandet.»

Fase 2 vert beskrive på følgjande måte:

«Stadig flere importtilfeller, men de fleste nye tilfellene er smittet i Norge, og det finnes flere klynger med minst tre ledd av innenlands smitte, mens andre deler av landet ennå ikke er affisert.»

Folkehelseinstituttet (FHI) har vurdert at vi på nasjonalt nivå har gått over i fase 2. Per 19.03.2020 var det totalt 1552 personer som var rapportert smittet med koronavirus. For FHIs dagsrapport av 19.03.2020 går følgjande oversikt over antall påviste smittede personar fram:

Fylke	Antall positive
Agder	75
Innlandet	105
Møre og Romsdal	25
Nordland	13
Oslo	392
Rogaland	176
Troms og Finnmark	28
Trøndelag	75
Vestfold og Telemark	65
Vestland	153
Viken	445

Spreiinga er dermed i ein vesentleg annan situasjon for fylka sør for Møre og Romsdal og Trøndelag. Kommuneoverlegen og kommuneleiinga deler FHIs vurdering av at ein på nasjonalt nivå har gått over i fase 2. Basert på den informasjonen vi har tilgjengeleg per i dag er det vår vurdering at vi i Sykkylven kommune framleis er i fase 1.

Folkehelseinstituttet gikk 19.3.20 ut med tilråding om lokale karantener og innreisereglar. I denne tilrådinga skriv FHI:

«Det er mulig at stenging av kommunegrensar enkelte stader kan forsinke epidemien for noen kommuner. Den største effekten vil antakelig allerede være tatt ut i de generelle tiltakene som er innført på befolkningsnivå. I forhold til dette vil effekten av å stenge kommunegrensene i de fleste tilfeller være liten. [...] Det er heller ikke gitt at en total forsegling av et lite samfunn vil medføre den ønskede utflatingen av smittekurven. Det kan tvert imot medføre at svært mange blir syke samtidig når grensene åpnes, kanskje på et tidspunkt uten like stort fokus på generelle smittereduserende tiltak. Innreiseregler og karantene mellom kommuner og landsdeler anses derfor å ha liten effekt på smittespredningen i Norge nå. Sett i forhold til potensielle skadevirkningar, både med hensyn til frykt og frihet for den enkelte, anbefaler derfor Folkehelseinstituttet ikke å iverksette slike tiltak.»

Smittevernstrategi

Folkehelseinstituttet skriv i si risikovurdering av 12.03.2020 at erfaringane frå andre land tyder på at det er mogleg å påverke epidemiens gang gjennom fleire «godt gjennomførte tiltak i kombinasjon». Det vert synt til at «selv en liten nedgang i reproduksjonstallet, vil ha stor betydning for epidemiens størrelse og varighet».

Tiltak mot epidemiens spreiding tek sikte på å bringe det effektive reproduksjonstallet under 1. Då gir kvar pasient i gjennomsnitt opphav til færre enn éin ny pasient. Dermed dør epidemien ut.

I fase 1 (og 2) er målet å utsette starten av epidemien lengst mogleg. Aktuelle tiltak er da:

- *God hygiene i befolkningen (tiltak 1)*
- *Tidlig oppdaging og isolering av smittede (tiltak 2)*
- *Oppfølging av eksponerte (tiltak 3)*
- *Færre reisende fra epidemiske områder (tiltak 4)*

Når det gjeld tiltak 1 om hygiene i befolkningen er dette understreka både nasjonalt og lokalt. Det er i Sykkylven kommune «distribuert» informasjonsmateriell i «alle kanalar», herunder på nettsider, i media, ved oppslag og gjennom direkte oppfordringar.

Tiltak 2 gjeld tidlig oppdaging og isolering av smitta personar. Det er etablert eigen teststasjon ved Sykkylven Bu- og aktivitetssenter. Dette for å sikre trygg og effektiv prøvetaking. Ved påvising av positive prøver vil aktuelle personer umiddelbart bli orientert og isolert.

Tiltak 3 inneber oppfølging av eksponerte, dvs. smitteoppsporing. Sykkylven kommune vil sette i gang smitteoppsporingar basert på prøvesvar. Det er vår vurdering at vi i det vidare vil drive intensiv smitteoppsporing så lenge det vert vurdert mogleg og hensiktsmessig.

Tiltak 4 går på å hindre reisande fra epidemiske område. Siktemålet med tiltak 4 (som beskrive ovanfor) redusere import av smitte med personar som kjem fra område med vedvarende spreiding. Dette er et viktig tiltak i fase 1, og delvis i fase 2, når det er stor forskjell i antall smitta personer i ulike deler av landet. Per nå er vår vurdering at «epidemiske områder» nasjonalt er alle fylke sør for Møre og Romsdal og Trøndelag.

I fase 3, 4 og 5 vert tilrådd redusert kontakthypigheit i befolkninga (tiltak 5). FHI beskriv dette tiltaket på følgende måte:

«Redusert kontakthypigheit i befolkningen ved at man holder avstand til andre, jobber hjemmefra hvis man kan og unngår forsamlinger. Arrangementer blir avlyst. Skoler for ungdom og unge voksne vil bli vurdert stengt. Tiltakene tar sikte på å forebygge sitte fra personer som ikke vet at de er smittsomme».

Utdjuping av «tiltak 4»

Tiltak 4 kan omfatte alle, eller det kan omfatte risikogrupper eller folk rundt risikogrupper.

Tiltaket kan innebere:

- Økt avstand mellom folk i undervisningsinstitusjonar, bedrifter, forsamlingslokale og kollektivtrafikk.
- Mindre bruk av undervisningsinstitusjonar, bedrifter, forsamlingslokale og kollektivtrafikk.
- Stenging av undervisningsinstitusjonar, bedrifter, forsamlingslokale og kollektivtrafikk samt avlysing av arrangementer.
- Portforbod.
- Avsperring av område med sanitærbarrierar.

Fleire av ovanstående punkt er allerede gjennomført i kommunen med grunnlag i Helsedirektoratets vedtak datert 12.03.2020. Dette vedtaket lyder:

«For å stoppe spredning av Covid-19 og bidra til å opprettholde nødvendige helse- og omsorgstjenester fatter Helsedirektoratet med dette etter smittevernloven § 4-1 andre ledd, vedtak om

- 1) at alle som ankommer Norge etter reiser utenfor Norden ilegges karantene (isolering) i 14 dager etter ankomst*
- 2) at alle som ankommer Norge etter reiser utenfor Norden ilegges karantene (isolering) ved symptomer som forkjølelse, feber og/eller tungpustethet. Isoleringen varer i minst 7 dager etter symptomfrihet.*

Restriksjonene omfatter også reisende til Norge via nordiske land, etter opphold utenfor Norden.

Reisende som ikke har symptomer kan reise til planlagt oppholdssted, men bør under reisen så langt det lar seg gjøre holde avstand til andre.

Reisende med symptomer skal umiddelbart i isolering, og kan ikke bruke offentlig transport.

Fører og personell av vare- og passasjertransport unntas fra vedtaket. Dette omfatter også personell som er nødvendig for å gjennomføre transporten.

Virksomhetsledelsen gis adgang til å gjøre unntak for eget nøkkelpersonell når dette er strengt nødvendig for å opprettholde forsvarlig drift av kritiske samfunnsfunksjoner.

Vedtaket har virkning fra 27. februar 2020 og gjelder inntil nytt vedtak er fattet.»

Dette er seinare endra til å gjelde reiser inn til Norge frå alle land, også Norden.

Tiltak 4 har som mål å redusere import av smitta personer fra andre område. Dette er av naturlege årsakar primært relevant i tidlege fasar av epidemien. Når «importerte tilfeller» utgjør ein stadig mindre del av nye tilfelle har tiltaket mista sin relevans. Det er vår vurdering at Sykkylven kommune no må fokusere på dette tiltaket, medan vi lokalt fortsatt er i fase 1.

Vedtak fra kommuneoverlegen i Sykkylven kommune

I lys av ovanstående fattar kommuneoverlegen i Sykkylven kommune derfor følgjande vedtak:

«For å forsinke spreiding av Covid-19 og bidra til å oppretthalde naudsynte helse- og omsorgstenester gjer kommuneoverlegen laurdag 21.03.2020 følgjande vedtak, etter smittevernlova § 4-1, første ledd, bokstav d.:

- 1) Alle som kjem til kommunen etter reiser i områda synt til i punkt 4 i Noreg vert ilagt heimekarantene i 14 dager etter dei kjem til kommunen.*
- 2) Personar som er tilreisande fra område i punkt 4 og som ikkje har bustad/opphaldsstad i kommunen vert forbydd å opphalde seg i kommunen.*
- 3) For personar som utviklar sjukdom eller symptom i karanteneperioden, gjeld myndigheitenes til ei kvar tid gjeldande føringar for konvertering av karantene til isolasjon.*
- 4) Vedtaket gjeld per 16.03.2020 følgjande områder: Fylka Oslo, Agder, Rogaland, Viken, Vestfold og Telemark, Innlandet og Vestland.*

Unntatt for desse restreksjonane er:

- a. Transittopphald på flyhavn i desse områda vert ikkje rekna som opphald i området.*
- b. Opphald på plattform med påfølgande heimreise vert ikkje rekna som opphald i område nemnt i punkt 4.*
- c. Førar og personell av vare- og passasjertransport vert unnateke fra dette vedtakets karantenekrav. Dette omfattar også personell som er naudsynt for å gjennomføre transporten.*
- d. Leiing av verksemder som er opplista etter DSB sin definisjon av samfunnskritiske funksjonar vert gitt høve til å gjere unntak for eige nøkkelpersonell når dette er strengt naudsynt for å oppretthalde forsvarlig drift av kritiske samfunnsfunksjonar. Slike unntak kan gjerast av verksemda si leiing, utan involvering av kommunen.*
- e. Det er tillatt med overnatting på hotell for personar som ikkje har privat bustad/opphaldstad. Personar som ikkje er omtalt under bokstav c og d, er imidlertid omfatta av karantenebestemmelsane.*

Personar står fritt til å reise ut av kommunen. Personar står også fritt til å bevege seg mellom kommunar i fylket og mellom fylke som ikke er nemnt i punkt 4.

Vedtaket har verknad frå 21.03.2020 og gjeld til og med 27.03.20. Vedtaket kan også oppheves på et tidligere tidspunkt i eget vedtak.

Vedtaket supplerer Helsedirektoratets vedtak av 12.03.2020. Klage på dette vedtaket vert avgjort, jf. smittevernloven § 8-3 av fylkesmannen i Møre og Romsdal.

Grunngjeving for vedtaket

Covid-19 er erklært som eit alvorleg utbrot av allmennfarleg smittsom sjukdom som kan få alvorlege helsekonsekvensar for mange menneske. Sjukdomen er også erklært som ein pandemi og ei alvorleg hending av betydning for internasjonal folkehelse av Verdens helseorganisasjon. Covid-19 epidemien har i dag ulik utbreiing i Noreg.

Helsedirektoratet vurderte 10.03.2020 at spreinga har gått over i en ny fase der ein ikkje har klart å identifisere smittekjeda for alle som blir sjuke. Dette inneber at alle nye smittetilfelle ikkje lenger kan sporast tilbake til utlandet. Som vist til tidlegare har Folkehelseinstituttet erklært at epidemien på nasjonalt nivå har gått over i fase 2. Dette er etter kommuneoverlegen og kommuneleiinga si vurdering ikkje tilfelle for Sykkylven kommune. I den noverande situasjonen er det derfor vår vurdering å gjennomføre tiltak som er strengare enn det som er gjort på nasjonalt nivå. Dette for i så stor grad som mogleg å førebygge og motverke overføring av koronavirus til og blant befolkninga i Sykkylven kommune og fylket.

Vi vurderer vedtaket naudsynt både for å beskytte sårbare grupper og for å oppretthalde naudsynt kapasitet i helsetenesta. Som FHI har fastslått, sjølv en liten nedgang i reproduksjonstalet («tall personar en smitta person smittar»), vil ha stor betydning for epidemiens størrelse og varigheit.

Vedtaket er derfor etter vår vurdering forholdsmessig og tenleg ut fra en heilskapsvurdering. Kommuneoverlegen vurderer at vedtaket med angitte smitteverntiltak har ein medisinskfagleg begrunnelse, er naudsynt av omsyn til smittevernet i kommunen og regionen. Dette for i så stor grad som mogleg å oppretthalde tilstrekkeleg smittevernskapasitet i kommunen. I det ligg det også at Helse Møre og Romsdal ved Ålesund sjukehus skal ha så gode føresetnader som mogleg til å sikre naudsynt helsehjelp til befolkninga i opptaksområdet.

Etter vår vurdering vil den samfunnsmessige nytta ved vedtaket overstige den belastning og ulempe for dei vedtaket gjeld. Frivillig medvirkning er vektlagt i vurderinga.

21.03.2020

Jonas Vegsundvåg
kommuneoverlege

Eli Otterlei
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk signert.